

Michelangelo, a magányos polihisztor

2014 február 19. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Négyszázötven éve, 1564. február 18-án halt meg Michelangelo Buonarroti,

a Pietá, a Mózes, a Dávid, a Szent Péter bazilika, a Sixtusi kápolna mennyezetének és az Utolsó ítélet monumentális freskójának alkotója, aki a festészetben, a szobrászatban, az építészetben, sőt a költészetben is

kimagaslót alkotott.

Michelangelo di Lodovico Buonarroti Simoni 1475. március 6-án született a toscanai Capresében. Anyja betegsége miatt egész kiskorától egy kőfaragó családjával élt, ezért mondogatta később, hogy az anyatejjel szívta magába a kalapács és a véső használatát. Iskoláit Firenzében, Itália akkori kulturális központjában végezte, de tanulás helyett inkább a festményeket másolta és a művészek társaságát kereste. Tizenhárom évesen lett Domenico Ghirlandaio mester tanuló, egy év múlva mestere - mivel már nem volt mit tanulnia - beajánlotta Lorenzo de Medici fejedelem udvarába, a humanista akadémiára. Egy itteni torzskodásban tört el az orra, testi hibája minden arcképén látható.

Firenzében 1494-ben a fanatikus, a művészetet világi hívságnak tartó Savonarola vette át a vezetést, így Michelangelónak megbízások híján távoznia kellett. 1496-ban érkezett Rómába, s kifaragta első nagy szobrát, a Bacchust. Ennek sikere nyomán bízták meg 1498-ban a Pietá elkészítésével. Az ölében halott fiát tartó Madonna ma a Szent Péter székesegyházban látható, 1973-as megrongálása óta üveg mögött. 1499-ben visszatért Firenzébe, s megalkotta talán legismertebb szobrát, a Dávidot. A klasszikus formákat életszerű aszimmetriával gazdagító alak a reneszánsz embereszmény megtestesítője. Az öt tonna súlyú, egyetlen márványtömbből kifaragott és nemrégiben teljesen restaurált szobor ma a Galleria dell'Accademia múzeumban, másolata a Palazzo Vecchio előtt áll.

Firenze vezetése 1504-ben őt és Leonardót bízta meg a Palazzo Vecchio nagytermébe szánt freskókkal, de egyik munka sem készült el, csak a vázlatok maradtak fenn. Hírneve egyre nőtt, így a művészetpártoló II. Gyula pápa Rómába hívta, hogy készítse el az egyház új síremlékét. Először negyvenalakos kompozícióról volt szó, ám a Szent Péter bazilika építése és a folyamatos háborúk miatt pénzszerzésébe került pápa addig csökkentette a számot, amíg a szobrász sértődötten ott nem hagyta az Örök Várost.

II. Gyula nyomására vissza kellett térnie, ekkor kapott megbízást a Sixtus-kápolna kifestésére. A méretét és mofaját illetően is hatalmas kihívást jelentő munkát egyedül végezte, a földem alatt görnyedezve, szinte vázlatok nélkül. Az 1508 és 1512 között készült, 40x13 méteres monumentális munka a teremtés és az özönvíz mellett a

Biblia prófétáit és a görög szibillákat is ábrázolja, szenvedélyes és kifejező alakjai az alkotás kínjait is tükrözik. Ezután folytatta Gyula pápa síremlékét, melynek központi alakja a San Pietro in Vincoli templomban látható Mózes lett. A próféta alakja az erő és intellektus egységét sugározza a néző felé, ehhez készültek a Louvre-ban készült rabszolga-szobrok is.

II. Gyula pápa 1513-ban bekövetkezett halála után a Medici-családból származó X. Leó Firenzében a Mediciek családi kriptájának kialakításával bízta meg, ennek allegorikus szobrai a napszakokat (éjszaka, hajnal, nappal és alkony) ábrázolják. Amikor Firenze 1528-ban fellázadt a Mediciek ellen, ő tervezte a védmeveket, ezért Rómába menekült, ahol (a szintén Medici-családból származó) VII. Kelemen pápa tárt karokkal fogadta. 1534-ben festette meg Az utolsó ítéletet a Sixtus-kápolna záró falára, a döbbenetes látomás középpontjában az ítélező Krisztus ül, az ekkor már öreg és magányos mvész a képre ellenfeleit is ráfestette, önmagát lenyűzött bérével ábrázolta.

Idős korában inkább írt, festett és építészettel foglalkozott. 75 szonettet, 95 madrigált alkotott, versei Petrarca formai megoldásait, az újplatonizmus szellemét tükrözik, de a mvész lelki gyötrelmeit is, s szellemi önéletrajzának tekinthetők. Építészeti terveket is készített: Diocletianus termáinak templommá alakítását, a Campidoglio teret tervezte, és folytatta a Bramante által megkezdett Szent Péter székesegyházat, ennek 42 méteres kupolája egészen az ő mve. Bár egyik építkezést sem tudta befejezni, utódai megőrizték elképzeléseit. Közben befejezte a Farnese-palotát (ezt tartják a barokk kezdetének), a pápai család lakhelyét s a firenzeiek római templomát és a megdőbbserej Pietán dolgozott. Michelangelo 1564. február 18-án halt meg Rómában.

A nehéz természetű mvész állandóan viaskodott a külvilággal és saját magával. Magányosan élt, nem titkolta vonzódását a férfiakhoz, de testi kapcsolata talán egész életében nem volt. (Szerelmes verseiben a hímnemű személyes névmást évszázadokig nemre változtatták, csak a 20. század elején jelentek meg eredeti formájukban.) Gazdag volt, de szegénységben élt, munka közben kenyérral és vízzel is beérte, és nem viselte el, ha úgy érezte, megsértették. Szervedélyes alakjai többnyire tragikus hősök, akik kitörni igyekeznek a földi korlátok közül, mvészete nem közelíthető meg a vonalak és tömegek elemzésével.

MTI

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló